

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tractatus De Fiducia In Deum Plurimas Et Utilissimas pro
vitâ spirituali instructiones Continens, Præcipue Ad
Obtinendam magnam animæ quietem, & afflictiones
quascunque ingenti cum solatio & fructu ...**

Dusault, Nicolas

Coloniæ Agrippinæ, 1660

Caput. I. Omnes homines desiderant esse beati in hac vita, & quomodo id
possint obtinere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50333](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50333)

fiderationibus quæ deducunt nos in cognitionem providentiæ divinæ vel disponunt ad eius ordinem nutumque sequendum; hinc enim mutuare lucem operumque necessariam debemus in exercitio virtutum omnium atque in primis ejus cujus titulum tractatus huic præfiximus. Non enim sine insipientia nota viderer loqui de Fiducia in Deum illis, qui de Providentia Dei nihil unquam didicissent, neque nossent quantum non modo suavitatis & amoris illa habeat, sed etiam quantum virtutis & roboris tribuat ipsi confidentibus. Istud est quod præstare conabor hoc primo libro, divinæ Providentiæ fretus gratia quam imploro, ut quod mihi inspiravit desiderium, benigne promoveat, faciatque me arripere fiduciam erga se, qualem oportet & habere me, & in alius excitare.

CAPUT I,

Omnes homines desiderant esse beati in hac vita & quo modo id possint obtinere.

§. I.

Omnes homines desiderant esse beati.

Nihil in rerum naturâ tam occultum, nihil tam impervium quàm cogitationes voluntatesque hominum ut recte notat S. Augu-

Augustinus lib. 3. de Trin. cap. 3. Quid intellectu tam bonorum Angelorum quam Caco-dæmonum perspicacius? nec tamen queunt pervidere eas, sed conjecturâ duntaxat conjicere. Solus scrutatur corda & renes Deus, quem solum nihil latet, qui intelligit cogitationes nostras à longè & omnes vias nostras prævidet, cognoscit omnia novissima & antiqua. cui tenebræ voluntatum nostrarum non obscurantur sed nox sicut dies illuminatur. Psal. 138. Et tamen adjungit idem sanctus Doctor: quædam est ejusdem naturæ viventis & ratione utentis tanta conspiratio, ut nonnullæ sint voluntates omnium, etiam singulis notæ, si tantillum velint laboris adhibere. Nimirum quædam sunt quæ non inconvenienter in aliis de se quisque conjiciat compatiante vel conspirante vitio seu naturâ, quam quidem eandem singuli participât; unde non aberrabit multum qui suo alios pede metietur, & a suarum experienciâ inclinationum, conjecturam faciet de alienis. In hanc rem Augustinus cap. 3. facetissimam Mimi cujusdam narrat urbanitatem, qui cum promisisset se in theatro, quid in animo haberent, & quid vellent omnes, aliis ludis esse dicturum, atque ad diem constitutum ingenti expectatione major multitudo conflue-

B 5

ret,

ret, suspensis & silentibus omnibus, dixisset, perhibetur: vili vultis emere, & carò vendere. Quo tamen dicto levissimus scenicus nescio an veritatem attigerit. Verùm ut Augustinus quoque notat, Mimus ille vel seipsum intuedo vel alios quoque experiendo vili velle emere: & carò vendere, omnibus id credit esse commune. Inveniuntur quippe homines ejusmodi adepti justitiam, ut fraudes omnes & dolos in commerciis detestentur. largitionis etiam gratiã novimus quosdam emisse frumenta carius & vilius vendidisse suis civibus. Nec sanè verum est omnes velle carò vendere. Quot enim reperiuntur, qui possessiones suas parvo vendant & prodigunt, & magno pretio hujus & æternæ vitæ emant, quæ consumant libidines. At si dixisset: Omnes beati esse vultis, miseri esse non vultis, dixisset aliquid quod nullus in sua non agnosceret voluntate unde si una omnes voce interrogari possent: utrum beati esse velent, sine ullâ dubitatione, velle, responderent omnes.

§. II.

Quam facile sit beatitudinem consequi;

HÆc Sanctissimus Hipponensium Antistes pluribus prosequitur lib. 10. Confess.

cap.

cap. 20. & conc. 2. in Psal. 32, admirabili spiritus eloquentiâ, sed hæc pauca sufficiant ad institutum nostrum quod est demonstrare viam aliquam quâ pervenire possimus ad veram beatitudinem quam omnes appetunt, pauci possident, quia quæritur ubi non est, non quæritur ubi est. Negari enim non potest, sine permagno labore nos posse felices esse, non dico solum in cœlo, ubi est beatæ vitæ ex bonorum omnium aggregatione perfecta possessio, sed in hac etiam vitâ mortali, in qua licet videamur non nisi seminare in lacrymis & in dolore metere & portare manipulos afflictionum; possumus tamen veram & solidam animi felicitatem consequi sine ulla etiam immutatione, diminutione aut jacturâ quacunque, si sincerè velimus. Proposita est omnibus omnium ordinum hominibus nec grandi pretio vitæ beatitudo, non auro, non argento, non amicis, non honoribus, non favore, non sanitate, non scientia, non æstimatione nominis opus est. Unus unicus voluntatis actus heroicus totum est pretium, hæc tota juris est nostri, hujus unius perfectum obtinemus dominium. O beatam conditionem nostram! quam sic inaudito exemplo retinere integram inviolatamque possumus, in ipsis adeo adversitatibus vitæ.

que hujus miseris, ut semel possessa invitis nobis nullâ inimicâ vi possit eripi, nec accedere quidquam tam insolens, quod nocere, incommodare, aut affligere nos possit. Nimirum: *Non contristabit iustum, quidquid ei acciderit*, inquit verè Sapiens. Nec mirum, accidentia quippe produci & destrui, adesse & abesse possunt, ut Philosophi docent, sine subjecti corruptione, sine læsione substantiæ, extra quam sunt posita. Cum itaque iustus intimo sibi atque ut sic dicam, essentiali fruatur mentis gaudio, quidquid extrinsecus illi advenerit, hanc internam animi pacem beatitudinemque nec immutare nec corrumpere poterit. Hæc est non minus vera quam subtilis & ingeniosa in hunc locum interpretatio Hugonis Cardinalis.

§. III.

Vera Beatitudo Deus est.

Reliquum est ut declarem quæ sit tandem illa via quæ ad tam beatum statum nos deducat, quo obrento nihil sit quod formidemus, nihil quod desideremus amplius, sed in quo conquirere liceat circumscriptis nos malorum turbis, & jucundâ animi tranquillitate perfrui, ne quidquam adventibus persecutionum procellis. Sancti

Patres

Patres vitæque spiritualis magistri de hac materia tractantes consentire in uno omnes, sed diffidere videntur in altero. Unanimi consensu beatitudinis objectum statuunt Deum super omnes res creatas unice eminentem. *Illud verum est & solum gaudium*, inquit S. Bernardus ep. 114. quod de Creatore, non de creaturâ percipitur, & quod cum possederis, nemo tollet à te cui comparata omnis aliunde iucunditas, mœror est, omnis suavitas, dolor est, omne dulce *amarum, omne decorum fœdum, omne postremo, quod cunque aliud delectare potest, molestum.* At vero in hoc videntur dissentire, quod alii illam formaliter, ut scholæ loquuntur, ponant in timore Dei, alii in amore Dei, alii in cõformitate voluntatis nostræ cum divinâ, quidam in fiducia Dei, plures in his omnibus simul. Et quidem difficile est ita uni illarum virtutum deditum esse ut non exerceas omnes, propter mutuam, quo intimè sibi conjugatæ sunt, nexum. Ut ut sit, quemadmodum vanum foret, extra Deum veram felicitatem quærere & conjunctionem quæ cum Divina nobis Majestate intercedit sanctarum exercitio occupationû quibus illi arctissimè adstringimur; ita dubiû non est, quin in omnibus iis hanc beatitudinem inveniamus, in quibus Deus invenitur

& quotiescunque nos illi religiosi mentis exercitiis intimè conjungimur. Hæc divina Unio eodem quasi spiritu cum Deo nos informat, juxta illud Apostolici Cor. 6. *Qui adhæret Deo unus spiritus est.* Ita ut quodam modo infinitas ejus perfectiones participemus etiam tunc, cum maximè disiuncti videmur. Id quod placet, palam facere narratione alicujus historiæ prorsus singularis, cujus post Joannem Taulerum Ordinis Sancti Domini Concionatorem sui temporis, meminit Ludovicus Blosius vir Doctissimus ac Religiosissimus. Illa fundamenti instar erit eorū quæ paulo post dicentur de mediis quibus beati efficimur per voluntatis nostræ perfectissimam cum divinâ Unionem & per heroicam Divinæ Bonitatis fiduciam quæ sane virtus est, cui minus, nisi fallor, tribuere, homines videntur, cum tamen sit nobis maximè necessaria.

§. IV.

Historia memorabilis hominis verè beati.

Celebris quidam Theologus postquam annis octo, continuis petiisset a Deo precibus dari sibi hominem, à quo compendiosam supremæ perfectionis viam edoceretur certus sequi quibuslibet implexam spinis &

sentibus horridam. Accidit ut die quadam in templo hujus rei causa persistens in precatione, audiret hanc vocem: egredere & reperies quem optas Magistrum. Dicto audiens surrexit è loco plenus gaudio & spe; in egressu ante fores templi hominem offendit mendicum plagis & pedore obsitum, quem promote suo amicè salutans precatur eidem faustum diem, cui mendicus negat se unquam infaustum vixisse. Theologus inexpectato percussus responso, veritus ne sinistrè accepisset salutationem suam, repetiit adjungens: Bone vir precor ut te Deus bonis omnibus cumulet. Domine mi respondit mendicus: non memini me ullis unquam malis affectum: hæc illum responsio magis suspensum tenuit; nihilominus suspicatus neutram illum fortasse salutationem rectè percepisse, eam paulo immutatam iterat: Ego inquit precor iterum ut tibi vitam fortunet Deus. Et ego, reponit alter, iterum confirmo tibi, nunquam infortunatam duxi. Hic Theologus suboffensus: Et verò, Credo, inquit, vis malorum quã sustines, tibi turbat mentem: an nondum intelligis quod dico, nunquid non eloquor satis? verbo inquam, Deum precor ut tibi largiatur quidquid exoptas: Domine mi, respondit mendicus, rogo te ne turberis, intellexi satis.

satis, contentissimus sum forte mea, immo
 feverare tibi possum, habere me non mod
 quæ opto omnia, verum etiam in mundo
 cidere nihil posse nisi quod ego velim. Ob
 stupuit enim verò adhæc collecto paulisper
 animo Theologus & tam inusitatum secum
 mirari respondendi modum, nec satis capere
 quare denuò aggressus hominem ut sui disc
 rationem redderet; videri sibi fassus est, para
 dox a loqui, & incredibile esse quod ad eam
 redactus miseriam propter quam ab omnibus
 miserrimus meritò judicaretur, solus ipse se
 æstimaret minimè miserum: hoc verò sibi vi
 deri planè contra rationem esse, & commu
 nem mortalium sensum, imò & contra scrip
 turam sacram. Job enim generatim de morta
 libus omnibus loquitur, c. 4. *Homo natus de
 muliere, brevi vivens tempore, repletur multa
 miseria.* Ad hæc non obmutuit mendicus, sed
 ut erat optimè instructus à Spiritu Sancto
 doctrinam, quam in perfectionis scholâ didi
 cerat, sublimem, cœpit Doctori isti tradere
 hanc sententiam. Noveris Domine mi veris
 simum esse, nunquam vixisse me vitam infe
 licem aut malis afflictum aut fortunâ usum
 adversâ, id quod aggredior planius exponere,
 nec hec tibi paradoxum aut incredibile
 videatur, propterea quod sic semper adstri
 ctus

Etus atque unitus uni sum Deo meo, ut non
nisi unum facere cum Divinâ Majestate me
putem. Judicia Dei, mea sunt; Cogitationes
ejus, cogitationes meæ, desideria ejus, semper
mea: id semper facit Deus, quod mihi placet
quando facit, quod ipsi placet; quia quidquid
ipse vult, volo & ego, & si quid nolit, nolo &
ego: si fame crucior, laudo Deum, qui ita
vult: si æstus, si frigus me adurit; si imbres, si
venti, si morbi me invadunt, lætus excipio
tanquam hospites à Deo missos. Si homines
illudunt, si me persequuntur: si dæmones
quoque ipsi in me conspirant, patienter fero,
immò exulto gaudio, quod Dei voluntas in
me perficiatur. Illud enim mihi persuasissi-
mum est, nec homines nec rem ullam crea-
tam virium in me quidquam habere, nisi
quando & quantum à Deo accipiunt. Idcirco
quidquid tandem accidit, nō ad alium quàm
ad Deum solum refero, à quo quid fieri quæ-
so potest, nisi optimè? Ego terræ vermiculus
qua ratione ausim me opponere Deo Opti-
mo Maximo, aut contradicere ejus benepla-
cito? ejus solius manu tactus quid queror?
Nunquid non ipse creator meus est, & ego
creatura ejus? Et Deus cum esset æternus, im-
mortalis, nunquid non dilexit me usque ad
mortem, & mortem quidem crucis? quomo-
do

do fieri potest ut tanto me persecutus amor
 mihi velit malè? aut ego ejus erga me veni-
 rans Bonitatem, non excipiam cum gratia
 actione quidquid mihi immiserit, siue san-
 tem siue morbum, siue honores, siue com-
 melias, seu quidquid demum illi placuerit.
 Mala ab ejus sanctissimâ voluntate profecta
 non sunt mala; bona verò quæ aliunde nobis
 obveniunt, nec bona sunt, nec nominari que-
 dem bona debent. Quod ad me attinet
 maximis meis bonis numero, posse ejus
 di me bonis carere: bona & mala fortuna,
 prospera & adversa, monstra mihi sunt
 cognita, omnia mihi æqualia, omnia æquale
 ter mihi à manu Dei profluunt. An non igni-
 verissimum est, nullum me unquam dicitur
 vixisse infelicem, nullis me malis, nullis
 fortunio afflictum, nec affligi me posse que-
 diu retineo inviolabile voluntatis propo-
 tum dudum animo conceptum, illud semper
 sine intermissione, sine exceptione volens
 quod Deus voluerit. Non vulgariter hæc
 cta sunt, subjecit Theologus, eximia hæc sunt
 verba. Verùm si decrevisset Deus orco te
 dicere in perpetuum, non fores contentus
 Addicere orco? excepit alter, Deus, qui
 ipsa Bonitas, detrudere me ad orcum poterit
 nãne censes de infinitâ Bonitate? Verùm

sto, constituerit id Deus; scito tamen superes-
 se mihi brachia duo, alterum profundæ Hu-
 militatis qua me demississimè submitto san-
 ctissimæ ejus Providentiæ, alterum inexpug-
 nabilis Fiduciæ in misericordiâ ejus infinitâ.
 His ego complexus Deum ad inferos mecum
 detraherem eligeremque potius apud hos
 versari cum Deo, quàm apud superos sine il-
 lo. Tam præclarè dictis jam dudum rapieba-
 tur in admirationem Theologus, & agebat a-
 nimo gratias Deo, quod tantopere desidera-
 tum atque quæsitum perfectionis magistrum
 sibi aliquando concessisset. Verùm amplioris
 ejus cupidus instructionis interrogavit: unde
 veniret? cui Mendicus, à Deo venio, Deum in-
 quit alter, ubi reperisti? In abnegatione meâ
 ipsius, respondit pauper, & omnium Creatu-
 rarum. Ubi verò eum reliquisti? rogat Theo-
 logus. In animo puro atque immaculato, ait.
 & bonâ voluntate. At dictandem, quæ te te,
 instat Theologus: Tu quis es? quæ tuæ vitæ
 conditio? Quis sim rogas? subjicit mendicus,
 quæ mea conditio? scito meliorem esse quàm
 ut velim cum cujuscunque hominis condi-
 tione permutare. Quod si penitius me nosse
 vis: noveris me regem esse. Rex es tu? excepit
 Doctor, Tenè ego regem credam, quem vi-
 deo contusi instar serpentis super terram ser-
 pere

pere, carne particulatim defluente semine
 gangrænâ ad esum, plenum ulceribus, scate
 tem vermibus? Quis te non potius vivam
 cloacam & cadaver putidum quam regem
 scimet; Attamen si rex es, dic quæso ubi est
 regnum tuum? sursum, inquit mendiculus
 caelum extollens manum; nec quemquam
 verè regem dixeris, nisi cui Deus & verbo
 scripto promissit fore, ut secum regnet in per
 petuas æternitates. Hæc vero omnia, ecquis
 docuit, mi homo? adjecit Theologus; cui
 Hæc me docuit, familiaritas quæ mihi est
 Deo; sic me erudit amor, quo illum com
 plector, sic me instituit imperturbabilis quæ
 in divinâ ejus bonitate fixam habeo, fiducia
 Hic illorum colloquium utrinque absol
 batur. Theologus salutato magistro suo
 cessit cogitabundus secumque meditans hæc
 S. Augustini verba cedro digna: *Surgunt in
 Et caelum rapiunt & nos cum nostris doctrin
 sine corde. ecce ubi volutamur in carne & in
 guine. l. 8. Conf. c. 8.*

